

Finansklagenemnda Skade

(Gebyr for uforsikret kjøretøy)

Avgjørelse FinKN 2025-1017

21.10.2025

Trafikksforsikringsforeningen (Gebyr)

Gebyr for uforsikret motorvogn

Vilkår for gebyrileggelse – varsling – returpost – foreldelse

Trafikksforsikringsforeningen ila klager den 4.11.19 et gebyr for uforsikret kjøretøy. Gebyret ble ilagt med virkning fra 1.11.19, som var første uforsikrede dag etter at forsikringen hadde gått til opphør. Klager tegnet ny forsikring den 15.11.19. I klagen ble det vist til at klager ikke hadde mottatt faktura eller purringer fra forsikringsforetaket i forbindelse med at forsikringen gikk til opphør. Videre at klager heller ikke hadde mottatt gebyrkrav. Trafikksforsikringsforeningen opprettholdt gebyrkravet og begrunnet avslaget med at klager ble varslet tilstrekkelig og at det ikke var grunnlag for å gi dispensasjon. Foreningen viste bl.a. til at det ble utført mye arbeid i forsøk på å nå klager. Nemnda kom til at gebyrkrav i saken var rettslig sett foreldet, og at det ikke var grunnlag for tilleggsfrist etter foreldelsesloven § 10 nr. 1.

Saksfremstilling

Saken gjelder ileggelse av gebyr for uforsikret motorvogn for kjøretøy med registreringsnummer (...) og (...). Det fremgår av sakens dokumenter at klager er oppført som eier av begge kjøretøyene. Videre fremgår det av TFFAuto at kjøretøyene var forsikret frem til forsikringen gikk til opphør den 31.10.19.

Trafikksforsikringsforeningen ila klager den 4.11.19 gebyr for uforsikret kjøretøy. Gebyret ble ilagt med virkning fra 1.11.19, som var første uforsikrede dag etter at forsikringen hadde gått til opphør. Gebyrkravet ble sendt til adresse A.

Trafikksforsikringsforeningen fikk gebyrkravet i retur den 7.11.19 med returkode «Ukjent» fra Posten. Foreningen har forklart at begge gebyrkrav ble sendt til samme adresse.

Klager tegnet ny forsikring den 15.11.19.

Det ble fremmet klage mot gebyrileggelsen 18.9.23. I klagen ble det vist til at klager ikke hadde mottatt faktura eller purringer fra forsikringsforetaket i forbindelse med at forsikringen gikk til opphør. Videre at klager heller ikke hadde mottatt gebyrkrav fra Trafikksforsikringsforeningen eller Kreditor.

Trafikksforsikringsforeningen innhentet en uttalelse fra forsikringsforetaket. Ifølge foretaket ble vanlig purreløp fulgt, og ingen brev kom i retur. Det er fremlagt kopi av faktura datert 6.8.19 med forfallsdato 10.9.19, førstegangspurring av 24.9.19 med forfallsdato 8.10.19, andregangspurring av 9.10.19 med forfallsdato 23.10.19, samt oppsigelse av forsikringsavtalen av 12.10.19 med endelig frist for betaling 31.10.19. Alle brevene ble sendt til adresse A.

På vegne av klager avvises det at det er grunnlag for å ilegge gebyr for uforsikret kjøretøy. Fullmektig anfører at klager aldri hadde tenkt å si opp forsikringsavtalen. At klager tegnet ny forsikring i samme forsikringsforetak, støtter dette. Alle fakturaer ble betalt uten anmerkninger i

15 år.

Klager har ikke mottatt forsikringskrav fra forsikringsforetaket, krav om gebyr fra Trafikksikringsforeningen eller Kredinor. Klager var derfor ikke kjent med gebyrileggelsen. Kravene fra Kredinor fikk klager tilsendt per post først tre og et halvt år etter gebyrileggelsen.

Kravene har blitt sendt i retur fordi det er brukt feil adresse. Kravene er sendt til folkeregistrert bostedsadresse, som ikke er det samme som postadresse. En enkel telefonsamtale, da kravene kom i retur og ikke ble betalt, ville gjort at misforståelsen med adressen ble oppdaget og ordnet opp i. Klager har vært uvitende om kravet, som nå har vokst betydelig, og som først kommer han i hende flere år senere. Fullmektig anfører avslutningsvis at kravet er foreldet.

Trafikksikringsforeningen opprettholder gebyrileggelsen. Gebyrkravet ble sendt 4.11.19, men kom i retur med returkode «Ukjent» fra Posten, den 7.11.19. Begge gebyrkrav ble sendt til klagers registrerte postadresse. Adressen til klager ble vasket flere ganger uten at det var mulig å finne en ny adresse. Etter hvert tilfelle av retur ble det foretatt manuell sjekk i Folkeregisteret, eget debitorregister og Kjøretøy/Løsøreregisteret uten å finne annen adresse som kunne benyttes. Skyldner ble da merket med ukjent adresse. Det var altså ikke mulig å finne ny adresse på skyldner. Klager fikk først endret postadresse i april 2023. Det ble utført mye arbeid i forsøk på å nå klager. Når fullmakts haver selv informerer om at det har vært feil adresse på kunden i mange år og at adressen som er registrert ikke har en fysisk postadresse, betyr det med andre ord at det har vært «umulig» for TFF og Kredinor og varsle eier via post. Trafikksikringsforeningen kan ikke benytte kontaktdata fra forsikringsselskapene i et forsøk å få tak i eier/den gebyrilagte. Foreningen har heller ikke kapasitet til å ringe hver og en hvor faktura er mottatt i retur. Det kan ikke ha vært lovgivers mening.

Kravet er ikke foreldet da tilleggsfristen i foreldelsesloven § 10 nr. 1 kommer til anvendelse. Først den 11.4.23 fant Kredinor ny adresse på eier. Dette er den samme dato eier registrerte ny adresse i Folkeregisteret.

Foreningen anfører videre at det ikke foreligger forhold utenfor klagers kontroll som tilsier at gebyret kan ettergis, og viser bl.a. til at betalingsmislighold som utgangspunkt regnes som et forhold innenfor forsikringstakerens kontroll.

Sekretariatets konklusjon: Sekretariatet kom til at kravet var foreldet. Begrunnelsen fra sekretariatet er inntatt under:

Sekretariatet for Finansklagenemnda bemerker

Dersom kravet er foreldet som følge av at fordringshaver (Trafikksikringsforeningen) ikke har avbrutt foreldelsesfristen i tide, vil kravet bortfalle i sin helhet.

Det synes å være enighet om at den alminnelige foreldelsesfristen gjelder for ilagte gebyrkrav. Kravet i denne saken ble ilagt i perioden 1.11.19 til 14.11.19. Ifølge foreldelsesloven (fel.) § 2, jf. § 3 løper foreldelsen ut tre år etter dette. Slik saken er presentert kan vi ikke se at foreningen har tatt ut skritt for å avbryte foreldelsen innenfor fristen og utgangspunktet er derfor at kravet er foreldet.

Trafikksikringsforeningen har i brev av 24.6.24 vist til at foreldelse først inntreffer tidligst 1 år etter den dag da fordringshaver fikk eller burde skaffet seg nødvendig kunnskap om skyldneren. Anførselen er en henvisning til tilleggsfristen i fel. § 10 første ledd nr. 1 hvor det fremgår at:

Dersom fordringshaveren ikke har gjort fordringen gjeldende fordi han manglet nødvendig kunnskap om fordringen eller skyldneren, inntreffer foreldelse tidligst 1 år etter den dag da fordringshaveren fikk eller burde skaffet seg slik kunnskap.

Trafikksikringsforeningen har forklart at Kredinor først fant ny adresse til klager i mai 2023 og at dette ga foreningen en utskutt frist på ett år. Saken reiser derfor spørsmål om foreningen og deres samarbeidspartner Kredinor manglet nødvendig kunnskap om skyldneren.

Å mangle kunnskap om skyldneren peker først og fremst på de tilfeller hvor fordringshaver ikke vet hvem som er skyldner. Det er ikke tilfelle i denne saken. I forarbeidene til foreldelsesloven er vilkåret imidlertid gitt en større betydning.

I forarbeidene (Ot. Prp. Nr. 38 (1977-1978) s. 63) står det at:

Bestemmelsen må imidlertid forstås slik at den også omfatter uvitenhet om skyldnerens oppholdssted som hindrer kreditor i å gjøre fordringen gjeldende på en formålstjenlig måte.

[...]

Men uvitenhet vil i alminnelighet ikke være relevant dersom kreditor har nødvendig kunnskap om fordringen og kjenner til at og hvor skyldneren har realiserbar formue som er tilstrekkelig til å dekke kravet. – Det følger av bestemmelsen at fordringshaveren i rimelig omfang må foreta undersøkelser for å bringe på det rene hvor skyldneren oppholder seg

Forarbeidene åpner altså for at også uvitenhet om oppholdssted eller adresse kan være tilstrekkelig, likevel slik at fordringshaver må ha foretatt undersøkelser i rimelig omfang for å kunne få medhold i at tilleggsfristen på ett år kommer til anvendelse.

Rimelig omfang tilsier at det ikke kan kreves for mye av fordringshaver, men han må ha utvist aktsomhet med hensyn til kunnskapskravet. Momenter som fordringens art og størrelse vil kunne få betydning. I tillegg vil det være en strengere undersøkelsesplikt for profesjonelle fordringshavere. Dette følger av juridisk teori og LB-2007-42873.

I den nevnte lagmannsrettsdommen kom retten til at det ikke var grunnlag for å gi fordringshaver en tilleggsfrist etter § 10. DnB NOR Bank ASA hadde et krav mot en privatperson som banken ikke fikk inndrevet i Norge. Vedkommende flyttet til Polen og banken forsøkte å oppspore ham der. Mens arbeidet pågikk, utløp foreldelsesfristen. Vedkommende flyttet tilbake til Norge og banken begjærte utlegg på nytt og påberopte seg ett års fristen i foreldelsesloven § 10 nr. 1.

Lagmannsretten konkluderte med at banken ikke hadde gjort nok for å få tak i skyldner. Det var bl.a. ikke bevist at banken og bankens oppdragstakere hadde ringt de riktige numrene for å få tak i skyldner. Banken hadde dessuten tilgang til telefaksen fra medskyldner, og det var uaktsomt av dem å ikke ringe det telefonnummeret som medskyldner hadde oppgitt. Videre la retten vekt på at banken var profesjonell part, at skyldneren ikke hadde forsøkt å unndra seg forpliktelsen ved å flytte til utlandet, og at tvil rundt de faktiske forhold måtte gå utover banken. Konklusjonen ble at banken ikke hadde oppfylt sin undersøkelsesplikt. Fel. § 10 nr. 1 ga derfor ikke banken en lengre frist og kravet var å anse som foreldet.

Overført til vår sak må det overfor Trafikksforsikringsforeningen legges til grunn en streng aktsomhetsnorm. Foreningen er i likhet med banken en profesjonell part, og i forarbeidene til gebyrforskriften uttalte departementet at det forutsetter at foreningen følger opp løpende gebyrkrav. Dette må bl.a. innebære at oppgjørshensynet står sterkt for slike fordringer. Det skal derfor en del til før tilleggsfristen i fel. § 10 kommer til anvendelse.

I vår sak er det dokumentert at foreningen og deres samarbeidspartner Kreditor forsøkte å få tak i klager gjennom å søke etter ny adresse når post kom i retur. Foreningen har forklart at det har utført «mye arbeid» i forsøk på å nå klager. Av det som fremstår å være Kreditor sin logg, ser vi at det er gjort såkalt «Manuell sjekk DSF», «Sjekket eget debitorregister» og «Søk i postens adresseregister» den 7.12.19. Neste gang det ble foretatt slike undersøkelser synes å være i 2022. Det fremgår ikke av sakens opplysninger om det på noe tidspunkt ble forsøkt å oppspore klagers telefonnummer.

Fullmektig for klager har anført at Trafikksforsikringsforeningen kunne tatt kontakt med klager på telefon. Slik saken er opplyst hadde ikke klager lagt inn telefonnummer under forsikringsavtalen som gikk til opphør i november 2019 og det fremstår uklart om det var mulig å fremskaffe klagers telefonnummer. Ifølge klager ble imidlertid ny forsikringsavtale tegnet med ny (riktig) adresse. Om foreningen hadde tilgang til klagers endrede adresse og eventuelt telefonnummer gjennom opplysninger om den nye forsikringsavtalen, er ikke nærmere kommentert av foreningen.

Oppsummert kan det virke som om det var vanskelig å få tak i klager i perioden, men i lys av uttalelsene i forarbeidene til foreldelsesloven, rettspraksis knyttet til fel. § 10, samt fordringens spesielle karakter, er det likevel sekretariatets syn at det ikke var tilstrekkelig å kun søke etter ny adresse på klager. Det er også uklart hva foreningen gjorde ut over dette for å få tak i klager, samt hvor lett det ville vært å få tak i klagers telefonnummer, e-postadresse, eller en postadresse det kunne nå klager på. I likhet med lagmannsrettens

avgjørelse som vist til over, er det vårt syn at en slik tvil vil gå ut over fordringshaver, i dette tilfelle Trafikksforsikringsforeningen.

Slik saken er opplyst, finner vi det derfor ikke tilstrekkelig dokumentert at Trafikksforsikringsforeningen har opptrådt med tilstrekkelig aktsomhet for å kunne påberope seg tilleggsfristen i fel. § 10 nr. 1. Det innebærer at foreningen ikke kan høres med at tilleggsfristen kommer til anvendelse..

Sekretariatet for Finansklagenemnda er av den oppfatning at gebyrkrav i saken rettslig sett er foreldet, jf. Foreldelsesloven §§ 2 og 3, såfremt det ikke er tatt fristavbrytende skritt fra Trafikksforsikringsforeningens side i saken.

Problemstillingen for nemnda

Spørsmålet til nemnda er om kravet er foreldet, herunder om tilleggsfristen i fel. § 10 nr. 1 kommer til anvendelse.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Nemnda er kommet til samme resultat som sekretariatet, men med en annen begrunnelse.

Krav på betaling av gebyr er utvilsomt en «fordring på penger», og kravet faller derfor inn under reglene i lov om foreldelse av fordringer (foreldelsesloven), jf. lovens § 1 nr. 1.

Da nemnda ikke tidligere har realitetsbehandlet spørsmål om et gebyrkrav er foreldet, vil nemnda innledningsvis, uten at det har betydning for resultatet i denne konkrete saken, uttale seg om enkelte sider av foreldelsesproblematikken knyttet til krav om gebyr som er hjemlet i gebyrforskriften.

Gebyrforskriften § 4 har overskriften «Automatisk ileggelse av gebyr», og bestemmelsens første og andre ledd inneholder de to alternative grunnlagene for slik ileggelse; første ledd bestemmer at gebyr ilegges for hvert påbegynte døgn forsikringsplikten etter bilansvarsloven ikke oppfylles og andre ledd omhandler slik ileggelse hvis ny eier av motorvogn ikke tegner ansvarsforsikring for kjøretøyet innen tre døgn fra og med vedtaksdatoen (innføringen av eierskiftet i Kjøretøyregisteret).

I bestemmelsens tredje ledd bestemmes det at betalingsplikten etter første og andre ledd inntreder automatisk.

Oppsummert ser nemnda det slik at det etter begge alternativene ilegges ett gebyr automatisk og særskilt for hvert døgn forsikringsplikten misligholdes. Gebyret for hvert døgn forfaller til betaling straks overtredelsen er et faktum, uavhengig av om det i etterkant sendes krav om dette i form av faktura eller lignende.

Foreldelsesfristens utgangspunkt er omhandlet i foreldelsesloven § 3. Ifølge nr. 1 skal foreldelsesfristen regnes fra den dag da «fordringshaver tidligst har rett til å kreve å få oppfyllelse». I bestemmelsens nr. 2 er det bestemt at «for krav som oppstår ved mislighold, regnes foreldelsesfristen fra den dag da misligholdet inntreder.»

Slik nemnda ser det, vil bruk av nr. 1 lede til at foreldelse inntreder hver dag det har gått tre år, det vil si løpende foreldelse inntil opphør for hvert døgns gebyr. En slik løsning vil, slik nemnda ser det nå, lede til en lite hensiktsmessig ordning.

Nemnda mener derfor at det riktige må være å legge til grunn at foreldelsesfristen for gebyrkrav, krav som utvilsomt er oppstått som følge av en kjøretøyeiers misligholdte forsikringsplikt, begynner den dag da misligholdet inntrådte. Dette tidspunktet er lett å konstatere, idet mislighold etter gebyrforskriften § 4 første ledd inntreder fra og med første døgn forsikringsplikten misligholdes og etter andre ledd fra og med vedtaksdatoen. Mislighold av forsikringsplikten meldes inn i TFFAuto/Kjøretøyregisteret av forsikringsforetakene, og vedtaksdatoen legges inn i registrene av

Statens vegvesen når salgsmeldingen er godtatt.

Den alminnelige foreldelsesfristen er etter lovens § 2 tre år, og legges til grunn også for gebyrkrav, idet ingen av reglene om særskilte foreldelsesfrister i § 4 følgende får anvendelse på slike krav.

I vår sak, der gebyrperioden er fra og med 1.11.19 til og med 14.11.19, innebærer dette at hele gebyrkravet var foreldet 1. november 2022 med mindre klager i løpet av denne tiden hadde erkjent kravet eller det var tatt fristavbrytende skritt fra Trafikksikringsforeningen eller dets samarbeidende inkassoforetak. Kravet er, slik det er opplyst for nemnda, ikke erkjent, og det er heller ikke tatt fristavbrytende skritt, i praksis verken forliksklage, jf. lovens § 15 nr. 2 bokstav a eller begjæring om utlegg, jf. lovens § 17 nr. 1.

Trafikksikringsforeningen har anført at lovens § 10 nr. 1 må få anvendelse i vår sak fordi det har vært umulig å få kontakt med skyldneren før etter 11.4.23 da det ble lagt inn korrekt postadresse i Folkeregisteret slik at postsendinger kunne komme frem til skyldneren.

Sekretariatet har sitert bestemmelsen og inntatt sitater fra bestemmelsens forarbeider der det klart fremgår at manglende kunnskap om skyldnerens oppholdssted faller inn under bestemmelsens ordlyd. Nemnda nøyer seg med å vise til det sekretariatet har skrevet om dette.

Konsekvensen av bestemmelsen er at foreldelse først inntreffer ett år etter at fordringshaveren fikk eller burde skaffet seg kunnskap om blant annet skyldnerens bosted. Hvis en person ikke har kjent bosted, kunne det etter tvistemålsloven subsidiært reises søksmål ved siste kjente oppholdssted eller der skyldneren hadde en formuesgjenstand. Etter at tvisteloven, som avløste tvistemålsloven, ble vedtatt og gjort gjeldende kan det i dag for eksempel reises sak ved Oslo tingrett dersom det ikke kan påvises et alminnelig verneting, jf. tvisteloven § 4-3 andre ledd. Forarbeidene til foreldelsesloven (se Ot. prp. nr. 38 (1977-1978) side 62-63) viser imidlertid at lovgiver ønsket å innføre tilleggsfristen fordi man anså det «upraktisk om det må reises søksmål etter disse bestemmelser [tvistemålsloven § 19 annet ledd og § 32, nemndas tilføyelse] bare for å holde fordringen i live.»

I vår sak har Trafikksikringsforeningen lagt frem personopplysninger om skyldneren som viser at han har hatt samme *bostedsadresse* fra 1. desember 1950. Tvisteloven § 4-4 første ledd bestemmer at søksmål kan reises ved saksøktes alminnelige verneting som etter bestemmelsens andre ledd er bostedet for alle fysiske personer. På tilsvarende måte bestemmer tvangsfullbyrdelsesloven § 7-3 første ledd at en utleggsbegjæring som hovedregel skal settes frem i det distriktet der saksøkte har sitt alminnelige verneting som altså er hans eller hennes bosted.

Både tvisteloven og tvangsfullbyrdelsesloven krever at det før forliksklage tas ut eller før det sendes begjæring om utlegg må sendes skriftlig varsel til saksøkte (skyldneren), se tvisteloven § 5-2 om såkalt søksmålsvarsel og tvangsfullbyrdelsesloven § 4-18 om varsling av begjæring om utlegg for krav med særskilt tvangsgrunnlag etter blant annet lovens § 7-2 bokstav f.

Trafikksikringsforeningen har vist til at ingen skriftlige posthenvendelser kom frem til klageren på oppgitt *postadresse* før etter 11.4.23 da korrekt postadresse ble registrert. Dette er imidlertid etter nemndas syn ikke avgjørende, idet varsler, etter sikker praksis i blant annet Finansklagenemnda, anses for å være betryggende avsendt når de sendes til den adresse som er oppgitt til forsikringsforetaket eller til folkeregistrert adresse. Varslingskravet vil derfor uansett være oppfylt dersom de sendes til en av disse alternative adressene selv om de ikke har nådd frem til klagerens kunnskap.

Nemnda er etter dette kommet til at tilleggsfristen etter foreldelsesloven § 10 nr. 1 ikke får anvendelse i vår sak fordi klagers bosted til enhver tid har vært offentlig registrert og derfor tilgjengelig for Trafikksikringsforeningen og dets samarbeidspartner.

Klager gis etter dette medhold, idet gebyrkravet i sin helhet er bortfalt som foreldet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Klager gis medhold.

Ved behandlingen deltok Rune Jensen (leder), Trine Vøien (bransjerepresentant) og Berit Aamodt (forbrukerrepresentant)